Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

26. januar 2017 *

»Appel — konkurrence — karteller — belgiske, tyske, franske, italienske, nederlandske og østrigske markeder for badeværelsesudstyr og -inventar — samordning af salgspriser og udveksling af følsomme kommercielle oplysninger — forordning (EF) nr. 1/2003 — artikel 23, stk. 2 — loft på 10% af omsætningen«

I sag C-618/13 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statutten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 26. november 2013,

Zucchetti Rubinetteria SpA, Gozzano (Italien), ved avvocati M. Condinanzi, P. Ziotti og N. Vasile

appellant,

den anden part i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved L. Malferrari og F. Ronkes Agerbeek, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af Domstolens vicepræsident, A. Tizzano, som fungerende formand for Første Afdeling, og dommerne M. Berger, E. Levits, S. Rodin (refererende dommer) og F. Biltgen,

generaladvokat: M. Wathelet

justitssekretær: fuldmægtig K. Malacek,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 10. september 2015,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

* Processprog: italiensk.

Dom

1 Ved sin appel har Zucchetti Rubinetteria SpA nedlagt påstand om ophævelse af dom afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 16. september 2013, Zucchetti Rubinetteria mod Kommissionen (T-396/10, herefter »den appellerede dom«, EU:T:2013:446), hvorved Retten frifandt Kommissionen for det søgsmål, som selskabet havde anlagt med påstand om annullation af Kommissionens afgørelse K(2010) 4185 endelig af 23. juni 2010 om en procedure i henhold til artikel 101 TEUF og EØS-aftalens artikel 53 (sag COMP/39092 – Badeværelsesudstyr og -inventar) (herefter »den omtvistede afgørelse«), for så vidt som den vedrørte selskabet, og subsidiært påstand om annullation eller nedsættelse af den bøde, som selskabet var blevet pålagt ved denne afgørelse.

Retsforskrifter

Forordning (EF) nr. 1/2003

2 Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i [artikel 101 TEUF og 102 TEUF] (EFT 2003, L 1, s. 1) bestemmer følgende i artikel 23, stk. 2 og 3:

»2. Kommissionen kan ved beslutning pålægge virksomheder og virksomhedssammenslutninger bøder, hvis de forsætligt eller uagtsomt:

a) overtræder [artikel 101 TEUF eller 102 TEUF] [...]

[...]

Bøden kan for hver af de virksomheder, som har deltaget i overtrædelsen, ikke overstige 10% af den samlede omsætning i det foregående regnskabsår.

[...]

3. Ved fastlæggelse af bødens størrelse skal der tages hensyn til både overtrædelsens grovhed og varighed.«

3 I denne forordnings artikel 31 bestemmes følgende:

»Domstolen har fuld prøvelsesret med hensyn til klager over beslutninger, hvorved Kommissionen fastsætter en bøde eller en tvangsbøde. Den kan ophæve, nedsætte eller forhøje den pålagte bøde eller tvangsbøde.«

Retningslinjerne af 2006

4 I punkt 2 i retningslinjerne for beregning af bøder efter artikel 23, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1/2003 (EUT 2006, C 210, s. 2, herefter »retningslinjerne af 2006«) foreskrives, at Kommissionen hvad angår bødefastsættelse »skal tage hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed«, og at »bøden […] ikke [må] overstige de grænser, der er fastsat i artikel 23, stk. 2, andet og tredje afsnit, i forordning [(EF)] nr. 1/2003«.

5 Punkt 19, 21, 23, 29 og 37 i retningslinjerne af 2006 er affattet således:

»19. Bødens grundbeløb fastsættes på basis af en bestemt del af afsætningens værdi, som afhænger af overtrædelsens grovhed og multipliceres med det antal år, overtrædelsen har varet.

[...]

21. Normalt vil den del af afsætningens værdi, der skal tages i betragtning, blive fastsat til et niveau, der kan udgøre op til 30%.

[...]

23. Horisontale aftaler […] om prisfastsættelse […], som normalt er hemmelige, betragtes på grund af deres art som de mest alvorlige konkurrencebegrænsninger, og i henhold til konkurrencepolitikken skal de straffes strengt. Den del af afsætningen, der tages i betragtning i forbindelse med sådanne overtrædelser, befinder sig derfor normalt på den øvre del af skalaen.

[...]

29. Bødens grundbeløb kan nedsættes, hvis Kommissionen fastslår, at der foreligger formildende omstændigheder, f.eks.:

[...]

hvis den pågældende virksomhed fremlægger bevis for, at dens deltagelse i overtrædelsen er stærkt begrænset, og at den i den periode, hvor den har været deltager i de ulovlige aftaler, i praksis har undladt at anvende dem ved at udøve en konkurrencemæssig adfærd på markedet; [...]

[...]

37. Selv om der i disse retningslinjer redegøres for den generelle metode til fastsættelse af bøder, kan det være berettiget, at Kommissionen fraviger denne metode eller de grænser, der er fastsat i punkt 21, hvis der gør sig særlige forhold gældende i en given sag, eller det er nødvendigt at sikre et afskrækkende niveau i et bestemt tilfælde.«

Sagens baggrund og den omtvistede afgørelse

6 Sagens baggrund blev fremstillet i den appellerede doms præmis 1-11 og kan sammenfattes som følger.

7 Appellanten er en italiensk virksomhed, som alene fremstiller og markedsfører vandhaner og armaturer.

8 Ved den omtvistede afgørelse fastslog Kommissionen, at der var sket en overtrædelse af artikel 101, stk. 1, TEUF og af artikel 53 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde af 2. maj 1992 (EFT 1994, L 1, s. 3) inden for sektoren for badeværelsesudstyr og -inventar. Denne overtrædelse, som 17 virksomheder deltog i, fandt sted i løbet af forskellige perioder i tidsrummet fra den 16. oktober 1992 til den 9. november 2004 i form af en flerhed af konkurrencebegrænsende aftaler eller former for samordnet praksis på Belgiens, Tysklands, Frankrigs, Italiens, Nederlandenes og Østrigs områder.

9 Kommissionen anførte nærmere bestemt i den nævnte afgørelse, at den fastslåede overtrædelse for det første bestod i, at producenterne af badeværelsesudstyr og -inventar samordnede deres årlige prisforhøjelser og andre aspekter ved prisfastsættelsen ved regelmæssige møder i nationale brancheforeninger, for det andet i fastsættelse eller samordning af priserne ved konkrete begivenheder, såsom en stigning i råvarepriser, indførelsen af euroen eller indførelse af motorvejsafgifter og for det tredje i videregivelse og udveksling af følsomme kommercielle oplysninger. Desuden konstaterede

Kommissionen, at fastsættelsen af priser i sektoren for badeværelsesudstyr og -inventar var en årligt tilbagevendende begivenhed. Inden for rammerne heraf fastsatte producenterne deres prislister, som i almindelighed gjaldt et år, og som dannede grundlag for de kommercielle relationer med grossisterne.

10 De produkter, der er omfattet af den omtvistede afgørelse, er badeværelsesudstyr og -inventar, som tilhører en af de tre følgende undergrupper af produkter: vandhaner og armaturer, bruseafskærmninger og tilbehør samt keramiske artikler (herefter »de tre undergrupper af produkter«).

11 Hvad angår den konkurrencebegrænsende praksis, som fandt sted, særlig i Italien, blev den gennemført inden for to uformelle grupper. Den første gruppe, benævnt »Euroitalia«, bestod af virksomheder, herunder appellanten, der mødtes to til tre gange om året fra juli 1992 til oktober 2004. Inden for denne gruppe, som blev dannet, da tyske producenter var trængt ind på det italienske marked, omfattede udvekslingen af oplysninger ikke kun vandhaner og armaturer, men også keramiske artikler. Den anden uformelle gruppe af virksomheder, benævnt »Michelangelo«, omfattede ligeledes appellanten og mødtes flere gange fra slutningen af 1995 eller begyndelsen af 1996 til den 25. juli 2003. Under disse møder omfattede drøftelserne en bred vifte af badeværelsesprodukter, særlig vandhaner og armaturer samt keramiske artikler.

12 Hvad angår appellantens deltagelse i møderne i disse to uformelle grupper anførte Kommissionen, at selv om appellanten havde anfægtet den retlige kvalificering af den samordnede praksis som et kartel, havde selskabet ikke desto mindre anerkendt at have deltaget i upassende drøftelser med sine konkurrenter. Uafhængigt af, om selskabet havde anvendt de omhandlede prisforhøjelser eller ej, havde appellanten endvidere deltaget aktivt i organiseringen af møderne og i drøftelserne ved disse.

13 Hvad angår de pågældende virksomheders deltagelse i den fastslåede overtrædelse anførte Kommissionen, at der ikke forelå tilstrækkelige beviser for, at appellanten og de andre italienske virksomheder, der deltog i møderne i Euroitalia og i Michelangelo, var bevidste om en samlet plan.

14 Kommissionen fastslog således i den omtvistede afgørelses artikel 1, stk. 5, punkt 18, at appellanten havde deltaget i en overtrædelse vedrørende badeværelsesudstyr og -inventar på italiensk område fra den 16. oktober 1992 til den 9. november 2004.

15 Kommissionen pålagde i den omtvistede afgørelses artikel 2, stk. 17, appellanten en bøde på 3 996 000 EUR.

16 Med henblik på beregningen af denne bøde støttede Kommissionen sig på retningslinjerne af 2006.

Sagen for Retten og den appellerede dom

17 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 8. september 2010 anlagde appellanten sag med påstand om annullation af den omtvistede afgørelse, for så vidt som den vedrører appellanten, og, subsidiært, nedsættelse af den bøde, som appellanten var blevet pålagt.

18 Til støtte for søgsmålet fremsatte appellanten tre anbringender om henholdsvis for det første, at Kommissionen begik fejl ved afgrænsningen af det relevante marked, for det andet, at Kommissionen med urette havde fastslået, at den omhandlede praksis udgjorde en overtrædelse af artikel 101 TEUF, og for det tredje, at Kommissionen begik tilsidesættelser ved beregningen af bøden.

19 Retten forkastede, da den tog stilling til påstandene om annullation af den omtvistede afgørelse, for så vidt som den vedrørte appellanten, disse anbringender, med undtagelse af en del af det tredje anbringende, der vedrørte Kommissionens argumenter for at anvende koefficienter for »overtrædelsens grovhed« og »ekstrabeløb«. Retten fastslog i denne forbindelse i den appellerede doms

præmis 119, at Kommissionen havde anlagt to urigtige skøn ved at basere anvendelsen af koefficienterne for »overtrædelsens grovhed« og »ekstrabeløb« på 15% på den omstændighed, at appellanten havde deltaget i en samlet overtrædelse, der omfattede seks medlemsstater og tre undergrupper af produkter.

20 Retten fandt ikke desto mindre i den appellerede doms præmis 138-140, at disse urigtige skøn ikke kunne medføre annullation af de artikler i den omtvistede afgørelse, som var omfattet af påstandene om delvis annullation af denne afgørelse.

21 I den appellerede doms præmis 141 forkastede Retten derfor disse påstande.

22 Hvad for det andet angår de subsidiære påstande om annullation eller nedsættelse af den bøde, som appellanten blev pålagt, forkastede Retten i den appellerede doms præmis 152 ligeledes disse.

23 Retten fandt i denne forbindelse under udøvelsen af sin fulde prøvelsesret, at koefficienterne for »overtrædelsens grovhed« og »ekstrabeløb« på 15%, på trods af de i den nævnte doms præmis 119 fastslåede fejl, som Kommissionen havde begået, var fuldt ud berettiget i betragtning af alle de relevante forhold i den foreliggende sag.

24 Retten frifandt derfor Kommissionen i det hele.

Parternes påstande

25 Appellanten har nedlagt følgende påstande:

— Den appellerede dom ophæves, for så vidt som Retten frifandt Kommissionen.

— Bøden annulleres eller nedsættes under Domstolens udøvelse af sin fulde prøvelsesret, idet den træffer endelig afgørelse i sagen.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

26 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Appellen forkastes.

— Appellanten tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Appellen

27 Appellanten har fremsat to anbringender til støtte for sin appel. Det første anbringende vedrører en tilsidesættelse af EU-retten hvad angår beregningen af den bøde, som selskabet blev pålagt. Det andet anbringende vedrører Rettens manglende hensyntagen til formildende omstændigheder ved bødeberegningen.

Det første anbringende

Parternes argumenter

28 Med sit første anbringende, som vedrører den appellerede doms præmis 118, 120-124, 127 og 128, har appellanten gjort gældende, at Retten tilsidesatte EU-retten ved efterprøvelsen af beregningen af den bøde, som selskabet blev pålagt, idet den dels vurderede den pågældende overtrædelses grovhed urigtigt, dels undlod at tage hensyn til, at der i proceduren gælder et kontradiktionsprincip og tilsidesatte begrundelsespligten. Retten tilsidesatte navnlig artikel 23, stk. 2 og 3, i forordning nr. 1/2003 samt princippet om personligt ansvar, proportionalitetsprincippet og ligebehandlingsprincippet ved pålæggelsen af straffe på området for bekæmpelse af karteller.

29 Appellanten har anført, at Retten i den appellerede doms præmis 118 bekræftede teorien om, at den omhandlede overtrædelse, der omfatter seks medlemsstater og berører tre undergrupper af produkter, ikke kan anses for at have samme grovhed, som en overtrædelse, der blev begået på én enkelt medlemsstats område, og som berørte to undergrupper af produkter. Retten henviste på samme måde i den appellerede doms præmis 120, 127 og 128 med føje til rækkevidden af proportionalitetsprincippet og ligebehandlingsprincippet. På grundlag af disse konstateringer skulle Retten inden for rammerne af sin fulde prøvelsesret have nedsat den pålagte bøde for at tage hensyn til, at appellantens deltagelse i den foreholdte overtrædelse var mindre alvorlig. Efter i den appellerede doms præmis 119 at have fastslået, at Kommissionen havde anlagt to urigtige skøn ved undersøgelsen af koefficienterne for »overtrædelsens grovhed« og »ekstrabeløb« på 15%, tiltrådte Retten imidlertid bødens størrelse, hvilket er fuldstændigt ulogisk og i modstrid med denne doms begrundelse.

30 Et sådant ræsonnement er endvidere i strid med proportionalitetsprincippet, ligebehandlingsprincippet og princippet om individuelle straffe, navnlig i forhold til adfærden hos de virksomheder, der havde hjemsted uden for Italien, med hensyn til hvilke den samme multiplikationsfaktor på 15% var blevet anvendt, men som havde overtrådt konkurrencereglerne på seks berørte medlemsstaters områder og for tre undergrupper af produkter.

31 Kommissionen har indledningsvis anført, at det første anbringende skal afvises, eftersom appellanten ikke har anfægtet den del af den appellerede dom, hvori Retten under udøvelse af sin fulde prøvelsesret beregnede bøden. Denne del er den eneste relevante del med henblik på denne appel. Appellanten har således alene henvist til de præmisser i den nævnte dom, som vedrører legalitetskontrollen. Endvidere er den retlige fejl, som Retten skulle have begået under udøvelse af sin fulde prøvelsesret, fortsat uklar. Appellanten har abstrakt og generelt påberåbt sig proportionalitetsprincippet, ligebehandlingsprincippet og princippet om individuelle straffe. For at kunne antages til realitetsbehandling skal en appel imidlertid klart angive de retlige argumenter, som påberåbes til støtte for påstanden om ophævelse. Det følger endvidere af retspraksis, at det ikke tilkommer Domstolen at erstatte Rettens afgørelse med sin egen og under udøvelsen af sin fulde prøvelsesret at træffe afgørelse om bødens størrelse, medmindre denne ikke blot er upassende, men også er så overdreven, at den bliver uforholdsmæssig.

32 Hvad angår realiteten med hensyn til dette anbringende har Kommissionen subsidiært gjort gældende, at Retten i den appellerede doms præmis 146-150 foretog en detaljeret undersøgelse af årsagerne til, at den fastsatte koefficienterne for overtrædelsens grovhed og ekstrabeløb til 15% i denne sag.

33 Kommissionen har navnlig fremhævet, at en koefficient på 15% er en minimumskoefficient for den pågældende type overtrædelse. Kommissionen har i denne forbindelse imidlertid i det væsentlige tilføjet, at grovheden af en sådan overtrædelse, i modsætning til, hvad Rettens synes at finde, ikke nødvendigvis er forskellig, alt efter om kartellet berører to eller tre typer produkter eller vedrører seks i stedet for én enkelt medlemsstat, eftersom der er tale om en alvorlig overtrædelse i betragtning af formålet med artikel 101 TEUF, som ligeledes tilsigter at beskytte konkurrencen i sig selv. Endvidere

har Kommissionen anført, at de forskelle, som Retten henviste til i den appellerede doms præmis 114, mellem på den ene side appellanten, som kun deltog i overtrædelsen i Italien og kun hvad angik to af de tre undergrupper af produkter, og på den anden side de øvrige kartelmedlemmer, der deltog i denne overtrædelse på seks medlemsstaters områder og hvad angik de tre undergrupper af produkter, allerede var afspejlet i de forskellige værdier af den omsætning, der lå til grund for bødeberegningen. Appellantens rolle var desuden ikke sekundær. Der blev i denne forbindelse taget behørigt hensyn til, at virksomhedens deltagelse i den pågældende overtrædelse varede 12 år, og til faktorer som befolkningstallet i og bruttonationalproduktet (BNP) for Italien. Der foreligger derfor ikke en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet.

34 Appellanten kan under alle omstændigheder ikke til sin egen fordel påberåbe sig, at der ved bødeberegningen eventuelt blev begået en ulovlighed til fordel for andre deltagere i det pågældende kartel.

Domstolens bemærkninger

35 Indledningsvis skal Kommissionens formalitetsindsigelse forkastes.

36 Det fremgår nemlig af processkrifterne, at Zucchetti Rubinetteria i det væsentlige har gjort gældende, at Retten tilsidesatte proportionalitetsprincippet, ligebehandlingsprincippet og princippet om individuelle straffe, eftersom den ikke foretog en fornyet vurdering af bøden, efter at den i den appellerede doms præmis 119 havde fastslået, at Kommissionen havde foretaget to skønsfejl som led i bødeberegningen. Appellen giver således mulighed for tilstrækkelig klart og præcist at identificere den retlige fejl, som den appellerede dom er behæftet med.

37 Det første anbringende skal derfor antages til realitetsbehandling.

38 Hvad angår realiteten med hensyn til det første anbringende om, at Retten tilsidesatte princippet om personligt ansvar, proportionalitetsprincippet og ligebehandlingsprincippet ved bødeberegningen, skal det først og fremmest bemærkes, at ligebehandlingsprincippet for det første er et almindeligt EU-retligt princip, som er fastsat i artikel 20 og 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Det fremgår af fast retspraksis, at det nævnte princip kræver, at ensartede situationer ikke må behandles forskelligt, og forskellige situationer ikke behandles ens, medmindre forskelsbehandlingen er objektivt begrundet. For det andet følger det også af fast retspraksis, at der med hensyn til fastsættelsen af bødens størrelse ikke ved anvendelse af forskellige beregningsmetoder kan udøves forskelsbehandling af de virksomheder, der har deltaget i en aftale eller samordnet praksis i strid med artikel 101, stk. 1, TEUF. For det tredje har Domstolen ikke desto mindre gentagne gange fastslået, at Kommissionens tidligere beslutningspraksis ikke udgør den retlige ramme for de bøder, der pålægges på konkurrenceområdet, og at beslutninger vedrørende andre sager er af vejledende karakter for så vidt angår forekomsten af forskelsbehandling (jf. i denne retning dom af 11.7.2013, Ziegler mod Kommissionen, C-439/11 P, EU:C:2013:513, præmis 132-134).

39 Endvidere følger det af fast retspraksis, at den tilsynsopgave, som artikel 105, stk. 1, TEUF og artikel 106 TEUF tildeler Kommissionen, for det første ikke blot indebærer, at individuelle overtrædelser skal efterforskes og forfølges, men også en pligt til at føre en generel politik med det formål, at der på konkurrenceområdet anvendes de i traktaten fastlagte principper, og at virksomhedernes adfærd påvirkes i denne retning. Denne konkurrencepolitik er kendetegnet ved, at Kommissionen har et vidt skøn, bl.a. vedrørende fastsættelsen af bødernes størrelse (jf. i denne retning dom af 28.6.2005, Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P – C-208/02 P og C-213/02 P, EU:C:2005:408, præmis 170 og 172).

40 For det andet skal der ved fastsættelsen af bødens størrelse tages hensyn både til overtrædelsens grovhed og til dens varighed, hvilket navnlig medfører, at Domstolen må lægge vægt på den retlige og økonomiske sammenhæng, som den anfægtede adfærd indgår i, konkurrencebegrænsningernes art, samt antallet og størrelsen af de omhandlede virksomheder (jf. i denne retning dom af 16.12.1975, Suiker Unie m.fl. mod Kommissionen, 40/73-48/73, 50/73, 54/73-56/73, 111/73, 113/73 og 114/73, EU:C:1975:174, præmis 612).

41 For det tredje skal der tages hensyn til alle de faktorer, der indgår i vurderingen af overtrædelsens grovhed, samt til virksomhedens adfærd under den administrative procedure (dom af 11.1.1990, Sandoz prodotti farmaceutici mod Kommissionen, C-277/87, EU:C:1990:6, præmis 27).

42 For det fjerde skal der med henblik på at fastlægge overtrædelsens grovhed tages hensyn til en lang række faktorer, hvis art og betydning varierer alt efter den pågældende overtrædelse og de særlige omstændigheder i forbindelse hermed. Disse faktorer kan f.eks. omfatte hver virksomheds adfærd, den rolle, hver af dem har spillet i iværksættelsen af kartellet, mængden og værdien af de varer, der var genstand for overtrædelsen, samt virksomhedens størrelse og økonomiske betydning og dermed den indflydelse, som den kan øve på markedet (jf. i denne retning dom af 7.6.1983, Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen, 100/80-103/80, EU:C:1983:158, præmis 120, af 9.11.1983, Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin mod Kommissionen, 322/81, EU:C:1983:313, præmis 111, og af 11.7.2013, Gosselin Group mod Kommissionen, C-429/11 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2013:463, præmis 89 og 90).

43 Det er endelig kun i det omfang, Domstolen måtte finde, at sanktionens størrelse ikke blot er upassende, men også så overdreven, at den bliver uforholdsmæssig, at det skal fastslås, at Retten begik en retlig fejl på grund af den upassende karakter af en bødes størrelse (dom af 22.11.2012, E.ON Energie mod Kommissionen, C-89/11 P, EU:C:2012:738, præmis 126).

44 I denne sag undersøgte Retten i den appellerede doms præmis 145-150 de følger, der skulle udledes af dens konstatering, der fremgår af dommens præmis 119, hvorefter Kommissionen ved bødeberegningen med urette fandt, at appellanten havde deltaget i den foreholdte overtrædelse på seks medlemsstaters områder og hvad angik tre undergrupper af produkter, og havde begået to skønsfejl ved at støtte anvendelsen af koefficienterne for »overtrædelsens varighed« og »ekstrabeløb« på 15% på en sådan deltagelse.

45 Retten konstaterede således i den appellerede doms præmis 145 først, at den lagde vægt på retningslinjerne af 2006, da den udøvede sin fulde prøvelsesret. Derefter bemærkede Retten i den nævnte doms præmis 146, at de koefficienter, der fandt anvendelse på den pågældende type overtrædelse, var i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet på en skala fra 0-30% hvad angår koefficienten for »overtrædelsens varighed« og på en skala fra 15-25% hvad angår koefficienten for »ekstrabeløb«. Endelig fandt Retten i den appellerede doms præmis 147, som i det væsentlige gengiver betragtningerne i dommens præmis 118 og 128, at en overtrædelse, der dækker tre undergrupper af produkter i seks medlemsstater, er mere alvorlig som følge af dens geografiske udstrækning og antallet af undergrupper af produkter end den overtrædelse, som appellanten deltog i.

46 Endelig bemærkede Retten i den appellerede doms præmis 148, at den omstændighed, at de virksomheder, der havde deltaget i den samlede overtrædelse, der dækkede seks medlemsstaters områder og tre undergrupper af produkter, fik pålagt en bøde, der var beregnet på grundlag af koefficienterne for »overtrædelsens varighed« og »ekstrabeløb«, som var højere end dem, der blev anvendt ved appellantens sanktion, ikke kunne begrunde, at Retten som led i udøvelsen af sin fulde prøvelsesret pålagde appellanten en bøde, som ikke var tilstrækkeligt afskrækkende i betragtning af grovheden af den overtrædelse, som selskabet havde deltaget i. Retten fandt således i den nævnte doms præmis 149, at koefficienterne for »overtrædelsens grovhed« og »ekstrabeløb« på 15% var passende, henset til de bedømmelser, der var anført i samme doms præmis 148, samt til retningslinjerne af 2006.

47 Det skal i denne forbindelse, som Kommissionen i det væsentlige har gjort gældende, bemærkes, at de begrundelser, der bl.a. fremgår af den appellerede doms præmis 118 og 128 samt 147 og 148 – hvorefter en overtrædelse, der dækker de tre undergrupper af produkter i seks medlemsstater, er alvorligere end den overtrædelse, som appellanten deltog i, og som blev begået på én enkelt medlemsstats område og alene dækker to undergrupper af produkter, og hvorefter de virksomheder, der deltog i den første overtrædelse, af denne årsag alene burde være blevet pålagt en bøde, der var beregnet på grundlag af højere koefficienter for »overtrædelsens grovhed« og »ekstrabeløb« end de for appellanten gældende – er behæftet med en retlig fejl.

48 Selv om der med henblik på at vurdere en overtrædelses grovhed og derefter fastsætte den bøde, der skal pålægges, bl.a. kan tages hensyn til denne overtrædelses udstrækning og antallet af produkter, der er berørt heraf, kan den omstændighed, at en overtrædelse har en videre udstrækning og berører et større antal produkter i forhold til en anden, ikke i sig selv nødvendigvis medføre, at denne første overtrædelse samlet set, og navnlig i betragtning af sin art, skal anses for mere alvorlig end den anden og dermed begrunde en fastsættelse af højere koefficienter for »overtrædelsens grovhed« og »ekstrabeløb« end dem, der var fastsat til beregning af bøden for denne anden overtrædelse (jf. i denne retning dom af 10.7.2014, Telefónica og Telefónica de España mod Kommissionen, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, præmis 178).

49 Det skal imidlertid bemærkes, at hvis begrundelsen i en afgørelse afsagt af Retten indeholder en tilsidesættelse af EU-retten, men konklusionen er berettiget af andre retlige grunde, bevirker en sådan tilsidesættelse ikke, at denne afgørelse skal ophæves, men at begrundelsen skal ændres (jf. i denne retning dom af 9.6.1992, Lestelle mod Kommissionen, C-30/91 P, EU:C:1992:252, præmis 28, og af 9.9.2008, FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen, C-120/06 P og C-121/06 P, EU:C:2008:476, præmis 187 og den deri nævnte retspraksis).

50 Det skal derfor afklares, om den af Retten begåede retlige fejl kan medføre ophævelse af den appellerede dom.

51 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at bødens grundbeløb omfatter beløbet som følge af overtrædelsens grovhed og ekstrabeløbet.

52 Beløbet som følge af overtrædelsens grovhed fastsættes efter en procentsats, der udgør 0-30% af værdien af den pågældende virksomheds relevante afsætning i det sidste år, hvor den deltog i kartellet. Denne værdi fastsættes følgelig særskilt for hver virksomhed, der har deltaget i den foreholdte overtrædelse.

53 Kommissionen fandt således med føje i 1220. betragtning til den omtvistede afgørelse, at der med henblik på fastsættelsen af koefficienten for »overtrædelsens grovhed« navnlig skulle tages hensyn til den foreholdte overtrædelses art.

54 Som Retten fremhævde i den appellerede doms præmis 104, udgør et kartel, hvis formål er samordning af priser, efter sin art en af de mest alvorlige konkurrencebegrænsninger. Kommissionen og Retten kan følgelig ikke foreholdes at have begået retlige fejl ved for en sådan overtrædelse at fastsætte en sats for koefficienten for »overtrædelsens grovhed« på 15% og ved at finde, at denne sats var i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

55 Hvad angår koefficienten for »ekstrabeløb« er koefficienten på 15%, som Kommissionen anførte i 1224. og 1225. betragtning til den omtvistede afgørelse, minimumssatsen fastsat i retningslinjerne af 2006. Den fastsatte sats er følgelig så gunstig som muligt for appellanten i betragtning af tærsklen fastsat i disse retningslinjer.

56 Endvidere fremgår det af Domstolens praksis, at den krævede differentiering mellem bøderne i medfør af princippet om ligebehandling af virksomheder – henset til det vide skøn, som Kommissionen er indrømmet med henblik på bødeberegningen – ikke nødvendigvis skal foretages inden for rammerne af fastsættelsen af koefficienterne for »overtrædelsens grovhed« og »ekstrabeløb«, men forskellene og de særlige omstændigheder for de berørte virksomheder kan i givet fald tages i betragtning på et andet tidspunkt i bødeberegningen, f.eks. som led i tilpasningen af grundbeløbet på grundlag af skærpende og formildende omstændigheder i henhold til punkt 28 og 29 i retningslinjerne af 2006 (jf. i denne retning dom af 11.7.2013, Gosselin Group mod Kommissionen, C-429/11 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2013:463, præmis 96-100, og af 11.7.2013, Team Relocations m.fl. mod Kommissionen, C-444/11 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2013:464, præmis 104 og 105), eller som led i værdien af den afsætning, der tages hensyn til ved beregningen af bødens grundbeløb, idet denne værdi for hver enkelt deltagende virksomhed afspejler betydningen af dens deltagelse i den pågældende overtrædelse i overensstemmelse med punkt 13 i retningslinjerne af 2006.

57 Som Domstolen tidligere har fastslået, har det sidstnævnte punkt nemlig til formål ved beregningen af den bøde, der pålægges en virksomhed, at tage udgangspunkt i et beløb, der afspejler overtrædelsens økonomiske betydning og virksomhedens bidrag til denne overtrædelse (jf. dom af 11.7.2013, Team Relocations m.fl. mod Kommissionen, C-444/11 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2013:464, præmis 76).

58 Eftersom det er ubestridt, at grundbeløbet af den bøde, som appellanten blev pålagt, som det fremgår af 1219. betragtning til den omtvistede afgørelse, blev fastsat på grundlag af appellantens afsætning på Italiens område, kunne Retten følgelig uden at tilsidesætte ligebehandlingsprincippet i den appellerede doms præmis 149 med henblik på beregningen af den bøde, som appellanten skulle pålægges, fastsætte koefficienterne for »overtrædelsens grovhed« og »ekstrabeløb« til en sats på 15%, som svarer til den, der blev fastsat for de virksomheder, der havde deltaget i en samlet overtrædelse, der dækkede de tre undergrupper af produkter og seks medlemsstater.

59 Følgelig forkastes argumentet om, at Retten ikke drog nogen konsekvenser af konklusionen i den appellerede doms præmis 119 og tilsidesatte proportionalitetsprincippet og ligebehandlingsprincippet, idet begrundelsen ændres.

60 Det følger af de ovenstående betragtninger, at det første anbringende skal forkastes som ugrundet.

Det andet anbringende

Parternes argumenter

61 Med det andet anbringende har appellanten i det væsentlige gjort gældende, at den begrundelse, hvormed Retten i den appellerede doms præmis 150 forkastede de argumenter, som selskabet havde fremført mod Kommissionens afslag på i henhold til punkt 29 i retningslinjerne af 2006 at indrømme selskabet en bødenedsættelse, fordi det kun spillede en mindre rolle i den pågældende overtrædelse, er urigtig.

62 Retten fastslog i denne forbindelse urigtigt, at appellanten ikke havde godtgjort, at selskabets rolle i den pågældende overtrædelse var mindre, eftersom Kommissionen selv i den omtvistede afgørelse anerkendte, at visse andre virksomheder havde spillet en central rolle i den fastslåede ulovlige praksis. I modsætning til, hvad Kommissionen og Retten fastslog, afspejles appellantens anderledes eller mindre rolle samt et andet niveau af grovhed i forbindelse med selskabets deltagelse i den pågældende overtrædelse ikke i værdien af afsætningen af de relevante produkter, som dannede grundlag for beregningen af den bøde, som selskabet blev pålagt, idet denne værdi blot er udtryk for et kvantitativt parameter, der ikke har nogen forbindelse med de pågældende virksomheders kvalitative adfærd.

63 Der er ifølge appellanten følgelig sket en klar tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og princippet om personligt ansvar, for så vidt som Kommissionen og Retten behandlede situationer, der faktisk var fuldstændigt forskellige, ens, eftersom selskabets rolle i de ulovlige aftaler ikke kunne sidestilles med den rolle, som de øvrige virksomheder, der stod bag den pågældende praksis, havde spillet.

64 Ifølge Kommissionen skal det andet anbringende afvises eller forkastes som uvirksomt. Dette anbringende vedrører alene rent faktiske punkter, og formålet hermed er således at opnå en fornyet prøvelse af en vurdering af de faktiske omstændigheder. Appellanten har på ingen måde forklaret, hvorledes Retten, som selskabet synes at gøre gældende, gengav de faktiske omstændigheder urigtigt. Under alle omstændigheder er dette anbringende for uklart og upræcist til at kunne antages til realitetsbehandling.

65 Hvad subsidiært angår realiteten med hensyn til det andet anbringende har Kommissionen gjort gældende, at Retten i den appellerede doms præmis 133-140 og 150 efter at have analyseret den omtvistede afgørelse fastslog, at der ikke forelå nogen formildende omstændigheder i forhold til appellanten. Endvidere er en hensyntagen til sådanne omstændigheder ikke automatisk, og appellanten har ikke fremlagt beviser for sin teori om, at selskabet spillede en passiv rolle eller en rolle som medløber i det pågældende kartel. Under alle omstændigheder kan det ikke gøres gældende, at appellantens rolle var passiv, idet selskabet vedvarende og meget ihærdigt deltog i den konkurrencebegrænsende praksis, og idet appellanten, som Retten godtgjorde i den appellerede doms præmis 52 ff., havde fordel af de oplysninger, som det modtog fra andre karteldeltagere.

66 Kommissionen har endvidere anført, at appellantens argumentation, selv om den måtte være begrundet, under alle omstændigheder er uvirksom, for så vidt som det forholder sig således, at selv om der var blevet anvendt en koefficient på 14% i forhold til appellanten, ville den bøde, som selskabet blev pålagt, ikke være blevet nedsat, idet den ved anvendelse af denne koefficient beregnede bøde under alle omstændigheder ville have overskredet loftet på 10% af appellantens omsætning.

Domstolens bemærkninger

67 Med det andet anbringende har appellanten i det væsentlige anfægtet den begrundelse, hvormed Retten i den appellerede doms præmis 150 forkastede de argumenter, som selskabet havde fremført mod Kommissionens afslag på at indrømme selskabet en bødenedsættelse, fordi det kun spillede en mindre rolle i den pågældende overtrædelse.

68 Det skal i denne henseende blot bemærkes, at en appel i henhold til artikel 256, stk. 1, andet afsnit, TEUF og artikel 58, stk. 1, i statutten for Den Europæiske Unions Domstol er begrænset til retsspørgsmål. Det er derfor alene Retten, der har kompetence til at fastlægge og bedømme de relevante faktiske omstændigheder såvel som til at vurdere de beviser, som den forelægges. Bedømmelsen af disse faktiske omstændigheder og beviser er således ikke et retsspørgsmål, der som sådant kan efterprøves af Domstolen under en appelsag, medmindre disse omstændigheder og beviser er blevet urigtigt gengivet (jf. bl.a. kendelse af 11.6.2015, Faci mod Kommissionen, C-291/14 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2015:398, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis, og i denne retning dom af 21.1.2016, Galp Energía España m.fl. mod Kommissionen, C-603/13 P, EU:C:2016:38, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis). Denne urigtige gengivelse skal fremgå på åbenbar vis af sagsakterne, uden at det skal være fornødent at foretage en fornyet vurdering af de faktiske omstændigheder og beviserne (jf. bl.a. kendelse af 11.6.2015, Faci mod Kommissionen, C-291/14 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2015:398, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).

69 I denne sag har appellen under dække af Rettens angivelige tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og princippet om personligt ansvar reelt til formål at opnå, at Domstolen foretager en fornyet prøvelse af oplysningerne i sagsakterne, navnlig spørgsmålet om, hvorvidt appellanten, som Retten fastslog i den appellerede doms præmis 150, deltog aktivt i gennemførelsen af den foreholdte praksis.

70 Eftersom appellanten hverken har påberåbt sig eller godtgjort en åbenbar urigtig gengivelse af de faktiske omstændigheder eller af beviserne, er det åbenbart, at det andet anbringende skal afvises.

71 Da ingen af appellantens anbringender er blevet taget til følge, skal appellen forkastes i sin helhed.

Sagens omkostninger

72 Artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement bestemmer, at såfremt appellen ikke tages til følge, træffer Domstolen afgørelse om sagsomkostningerne.

73 I henhold til procesreglementets artikel 138, stk. 1, der i medfør af samme reglements artikel 184, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom. Appellanten har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagsomkostningerne i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Første Afdeling):

1) Appellen forkastes.

2) Zucchetti Rubinetteria SpA betaler sagsomkostningerne.

Underskrifter